

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1364
Ημερομ. Κατάθεσης: 21/11/2025

Αθήνα, 21 Νοεμβρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ. Υπουργούς

Υγείας

Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
Εσωτερικών

Θέμα: Ανάγκη άμεσης θωράκισης του πλαισίου λειτουργίας και ελέγχου των δομών φροντίδας ηλικιωμένων και αύξηση των κρατικών δομών φροντίδας ηλικιωμένων

Τα επαναλαμβανόμενα περιστατικά κακοδιαχείρισης, παραμέλησης και επικίνδυνων συνθηκών διαβίωσης σε γηροκομεία και δομές φιλοξενίας ηλικιωμένων αναδεικνύουν με δραματικό τρόπο την ασυδοσία και την απληστία επιχειρήσεων καθαρά κερδοσκοπικού χαρακτήρα, οι οποίες καλούνται να παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σε εξαιρετικά ευάλωτους συμπολίτες μας, όπως οι ηλικιωμένοι οι οποίοι μπορούν να πάσχουν ταυτόχρονα από χρόνια νοσήματα και αναπηρίες.

Το πρόσφατο περιστατικό με το γηροκομείο στην Κυψέλη το οποίο έκλεισε με εντολή της Περιφέρειας Αττικής μετά τον εντοπισμό σοβαρών παραβάσεων, εξαιρετικά κακών συνθηκών υγιεινής, υποσιτισμού, ανεπαρκούς φροντίδας, χορήγησης ψυχοφαρμάκων χωρίς ιατρική συνταγή, έλλειψης βασικών υλικών και πλήρους απουσίας του υπευθύνου δομής, αποτελεί ακόμη μία τραγική απόδειξη της αποτυχίας του συστήματος ελέγχου. Πριν από αυτό, και άλλα παρόμοια περιστατικά έχουν δει το φως της δημοσιότητας, όπως το Γηροκομείο Χανίων, Κορυδαλλού και Αθηνών, γεγονός που καταδεικνύει ότι το σύστημα λειτουργίας, εποπτείας και ελέγχου των γηροκομείων και δομών πρόνοιας είναι διάτρητο, υποστελεχωμένο και ανεπαρκές.

Μάλιστα, ο Συνήγορος του Πολίτη κατά το έτος 2023 μετά από αναφορές για Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΜΦΗ) -κυρίως ιδιωτικές, διαπίστωσε συνθήκες κάτω από το αποδεκτό επίπεδο διαβίωσης, με ελλείψεις στη διατροφή, κακή καθαριότητα των χώρων, ανύπαρκτη κίνηση και φυσιοθεραπεία των ηλικιωμένων, απουσία ανθρώπινης επαφής και επικοινωνίας και χαμηλή ποιότητα εργαζομένων, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις οι εργαζόμενοι ήταν ελάχιστοι.

Στην Ελλάδα, υπάρχουν περίπου 300 γηροκομεία, με τα περισσότερα να είναι ιδιωτικά και πάνω από τα μισά να εδρεύουν στην Αττική. Πρόκειται για ένα μικρό αριθμό

γηροκομείων αν λάβουμε υπόψη ότι ο ελληνικός πληθυσμός γερνάει με αυξανόμενο ρυθμό ενώ μέχρι το 2060, το 34% των πολιτών στην Ελλάδα θα είναι άνω των 65 ετών. Αν και το προσδόκιμο ζωής έχει αυξηθεί, μετά την ηλικία των 65, τα 2/3 των ηλικιωμένων συνοδεύονται από κάποιο χρόνιο νόσημα. Τα παραπάνω καταδεικνύουν ότι η ζήτηση για υπηρεσίες φροντίδας αναμένεται ότι συνεχώς θα αυξάνεται.

Ωστόσο, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, στην Ελλάδα υπάρχει σημαντικό ποσοστό ατόμων που χρήζουν μακροχρόνιας φροντίδας, αλλά δεν την λαμβάνουν σε ικανοποιητικό βαθμό. Το ποσοστό των δαπανών μακροχρόνιας φροντίδας σε σχέση με το σύνολο των δαπανών υγείας στην ΕΕ-27 ανέρχεται σε 16,03% ενώ στην Ελλάδα είναι σχεδόν υποδεκαπλάσιο (1,66% των συνολικών δαπανών υγείας)! Η Ελλάδα δαπανά, μόλις το 0,15% του ΑΕΠ (2021) σε σύγκριση με το 1,74% του ΑΕΠ που είναι ο μέσος όρος της Ε.Ε-27. Η Ελλάδα διαθέτει 2,5 κλίνες ανά 1000 άτομα άνω των 65 ετών ενώ ο μέσος όρος των χωρών του ΟΟΣΑ είναι 45,6 κλίνες.

Πέρα από την περιορισμένη διαθεσιμότητα δομών και κλινών αλλά και την ελλιπή και ανεπαρκή κρατική χρηματοδότηση, η κατάσταση επιβαρύνεται από μια σειρά επιπρόσθετων ανασταλτικών παραγόντων, κυρίως του κόστους, των δυσκολιών της πρόσβασης σε δομές και υπηρεσίες (αν μάλιστα λάβουμε υπόψη τον τόπο κατοικίας των ωφελούμενων), της περιορισμένης προσφοράς κατ' οίκον φροντίδας, και την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι τιμές για 24ωρη φροντίδα κατ'οικον φτάνουν στα 900-1.000 ευρώ. Είναι χρήματα που οι συντάξεις δεν φτάνουν για να καλύψουν ενώ και σε αυτή την περίπτωση δεν υπάρχει οργανωμένο θεσμικό πλαίσιο που να εξασφαλίζει ότι οι άνθρωποι που θα αναλάβουν την φροντίδα ηλικιωμένων είναι κατάλληλοι για αυτό το σκοπό. Επίσης, τα επιδόματα είναι σχεδόν ανύπαρκτα. Για την άνοια το επίδομα είναι μικρό και κατά περίπτωση ενώ το επίδομα για παραπληγικούς σε περίπτωση που είναι οι ανοικοί είναι κλινήρεις φτάνει στα 800 ευρώ.

Οι ελεγκτικοί μηχανισμοί των Περιφερειών παραμένουν χωρίς επαρκές προσωπικό, χωρίς θεσμική και οικονομική κάλυψη για τις μετακινήσεις και τις αυτοψίες, ενώ συχνά οι υπάλληλοι στοχοποιούνται από τους ιδιοκτήτες των δομών που ελέγχουν. Παράλληλα, οι καταγγελίες οδηγούνται σε καθυστερημένες διαδικασίες και σε πολλές περιπτώσεις δεν επιβάλλονται κυρώσεις ή δεν υλοποιούνται αποφάσεις σφράγισης λόγω έλλειψης διαθέσιμων δημόσιων προνοιακών δομών να υποδεχθούν τους φιλοξενούμενους.

Ωστόσο, η κυβέρνηση εξακολουθεί να αντιμετωπίζει την κοινωνική πρόνοια ως επιχειρηματική δραστηριότητα, χωρίς ουσιαστικούς ελέγχους, χωρίς περιορισμούς, χωρίς επαρκείς θεσμικές εγγυήσεις προστασίας των ηλικιωμένων πολιτών και χωρίς δημόσιες δομές. Χαρακτηριστική είναι η Κοινή Υπουργική Απόφαση 766/2025 (ΦΕΚ 958/Β/4-3-2025) με την οποία δόθηκε παράταση έως 31 Δεκεμβρίου 2025 για την αδειοδότηση Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων (κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα) οι οποίες είναι εν λειτουργία αλλά δεν έχουν ολοκληρώσει τη διαδικασία αδειοδότησης και συνεπώς δεν πληρούν τις προϋποθέσεις ορθής λειτουργίας.

Επειδή η φροντίδα ηλικιωμένων αποτελεί προνοιακή υποχρέωση του κοινωνικού κράτους και δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται ως πεδίο κερδοφορίας,

Επειδή η κοινωνική προστασία όταν παρέχεται και από ιδιωτικούς φορείς θα πρέπει να συνοδεύεται απαρέγκλιτα από μόνιμους και επαρκείς κρατικούς μηχανισμούς συντονισμού, ελέγχου και αξιολόγησης όλων των δομών,

Επειδή η άμεση διερεύνηση καταγγελιών και η επιβολή κυρώσεων αποτελεί πρωταρχικό καθήκον κάθε οργανωμένου προνοιακού συστήματος,

Επειδή η πρόσφατη τραγική περίπτωση στην Κυψέλη αποδεικνύει την πλήρη ανεπάρκεια του ισχύοντος μοντέλου με αρκετές ιδιωτικές μονάδες να λειτουργούν με ελλείψεις, ενώ υπάρχουν καταγγελίες για παράτυπες δομές που δεν ελέγχονται

Ερωτώνται οι κ.κ. Υπουργοί:

1. Σκοπεύει η κυβέρνηση να δημιουργήσει έναν ενιαίο, μόνιμο και ισχυρό μηχανισμό συντονισμού, ελέγχου και παρακολούθησης όλων των δομών κοινωνικής φροντίδας, δημόσιων και ιδιωτικών, ώστε να αποτρέπονται φαινόμενα κακομεταχείρισης και παραμέλησης ηλικιωμένων και ευάλωτων πολιτών;
2. Πώς σκοπεύει η κυβέρνηση να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της υποστελέχωσης των ελεγκτικών μηχανισμών των Περιφερειών και την έλλειψη θεσμικής και οικονομικής κάλυψης για τις αυτοψίες; Υπάρχει σχεδιασμός για ενίσχυση προσωπικού και υποδομών;
3. Προτίθεται η κυβέρνηση να διασφαλίσει τη δημιουργία επαρκών και αξιοπρεπών δημόσιων δομών φροντίδας, ώστε να είναι εφικτή η άμεση μεταφορά και φιλοξενία ηλικιωμένων σε περίπτωση σφράγισης μονάδων που κρίνονται ακατάλληλες αλλά και την δημόσια και δωρεάν παροχή φροντίδας ηλικιωμένων;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Νοτοπούλου Αικατερίνη

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Καλαματιανός Διονύσιος-Χαράλαμπος

Ακρίτα Έλενα

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γεώργιος

Γιαννούλης Χρήστος

Δούρου Ειρήνη

Ζαμπάρας Μίλτος

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Παπαηλιού Γεώργιος

Παππάς Νικόλαος

Τσαπανίδου Πόπη

Ψυχογιός Γεώργιος